

ความมุ่งมั่นระดับโลกต่อเป้าหมาย SDGs ยังคงแข็งแกร่ง แม้ต้องเผชิญอุปสรรคทางภูมิรัฐศาสตร์และความคืบหน้าที่ล่าช้า

รายงานฉบับใหม่จาก SDSN เรียกร้องให้ประเทศต่าง ๆ มีธรรมาภิบาลและการดำเนินงานที่เข้มแข็งมากขึ้น เมื่อโลกเข้าสู่ช่วงโค้งสุดท้ายของวาระปี 2030

ปารีส 23 มิถุนายน ค.ศ. 2026 — ขณะที่เหลือเวลาอีกไม่ถึง 4 ปีจะถึงกำหนดการของวาระการพัฒนาที่ยั่งยืน ค.ศ. 2030 แต่ความก้าวหน้าของเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Goals: SDGs) ยังคงล่าช้ากว่ากำหนดอย่างมาก โดยมีการคาดการณ์ว่ามีเพียง 16% ของเป้าหมายเท่านั้นที่จะบรรลุผลสำเร็จภายในกำหนดเวลา ประเทศสมาชิกสหประชาชาติส่วนใหญ่ยังคงยึดมั่นในกรอบการทำงานนี้ แต่มีประเทศจำนวนน้อย โดยเฉพาะ ‘สหรัฐอเมริกา’ ได้เปลี่ยนท่าทีไปสู่การคัดค้านแนวคิดการพัฒนาที่ยั่งยืนและสถาบันพหุภาคีที่เป็นรากฐานอย่างชัดเจน

ประเด็นเหล่านี้คือข้อค้นพบสำคัญจากรายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDR) ฉบับที่ 11 ซึ่งเผยแพร่โดยเครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Solutions Network: SDSN) รายงานปีนเรียกร้องให้มีการดำเนินงานตามเป้าหมาย SDGs ที่เข้มข้นขึ้น และฟื้นฟูความร่วมมือระดับโลกในขณะที่โลกเข้าสู่สุดท้ายของวาระปี 2030 และเริ่มวางรากฐานสำหรับกรอบการทำงานหลัง ค.ศ. 2030 ขณะที่เนื้อหาของรายงานประกอบด้วยดัชนี SDG Index ที่จัดอันดับประเทศสมาชิกสหประชาชาติ ทั้ง 193 ประเทศ และดัชนีความร่วมมือพหุภาคี (UN-Mi) ที่ติดตามการมีส่วนร่วมของประเทศต่างๆ กับระบบพหุภาคีนิยมขององค์การสหประชาชาติ

รายงานยังมีการสำรวจใหม่สองรายการ ได้แก่ 1) การสำรวจผู้เชี่ยวชาญ SDSN เกี่ยวกับความพยายามของรัฐบาลสำหรับการขับเคลื่อน SDGs และ 2) การสำรวจความเห็นของสาธารณะในวงกว้าง ครอบคลุม 127 ประเทศเกี่ยวกับ “ความท้าทาย SDG และวิธีการดำเนินงาน” โดยผลสำรวจจากทั้งรายการนี้เผยให้เห็นการสนับสนุนอย่างกว้างขวางจากสาธารณชนต่อการยึดมั่นกรอบ SDGs หลังปี 2030 พร้อมกับเปิดเผยถึงความเลื่อมล้ำอย่างมีนัยสำคัญในระดับภูมิภาคและประเทศในด้านธรรมาภิบาล ความพยายามด้านนโยบาย และความสามารถในการดำเนินงาน ซึ่งผู้ตอบแบบสำรวจจะระบุว่าการเสริมสร้างกลไกด้านการเงิน ธรรมาภิบาล และการใช้วิทยาศาสตร์และข้อมูล เป็นเรื่องสำคัญอันดับต้น ๆ สำหรับการเร่งรัดบรรลุ SDGs ภายในปี 2030 และหลังจากนั้น

Jeffrey D. Sachs ประธาน SDSN และผู้เขียนหลักของรายงานฉบับนี้ ระบุว่า “การสนับสนุนการพัฒนาที่ยั่งยืนในฐานะกระบวนการระดับโลกยังคงแข็งแกร่งทั่วโลก มีเรื่องราวความสำเร็จที่โดดเด่นเกิดขึ้นทั่วเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ รวมถึงในหลายประเทศและภูมิภาค การพัฒนาที่ยั่งยืนไม่สามารถบรรลุได้

ท่ามกลางความขัดแย้งที่ยังคงดำเนินอยู่ ดังนั้นสันติภาพจึงเป็นสิ่งสำคัญอันดับแรกของยุคสมัยเรา” และเน้นย้ำว่า “ยุคต่อไปต้องมุ่งเน้นที่การนำไปปฏิบัติจริง การจัดหาเงินทุนที่เข้มแข็ง และธรรมาภิบาลที่มีประสิทธิภาพในทุกระดับ”

Guillaume Lafortune รองประธาน SDSN/ผู้เขียนหลัก และผู้ประสานงานของรายงาน กล่าวว่า “วาระปี 2030 เป็นความมุ่งมั่นที่ทะเยอทะยานมาตั้งแต่ต้น และแรงกดดันทางภูมิรัฐศาสตร์ในปัจจุบันกำลังทดสอบความยืดหยุ่นของระบบพหุภาคี” และระบุด้วยว่า “ช่วงเวลานี้เรียกร้องให้ทุกประเทศยืนยันหลักการของกฎบัตรสหประชาชาติอีกครั้ง โดยเริ่มต้นที่มาตรา 1 และร่วมมือกันสร้างสถาปัตยกรรมความมั่นคงระดับโลก และระดับภูมิภาคที่น่าเชื่อถือ” พร้อมเสนอให้ปฏิรูปโครงสร้างทางการเงินระดับโลก สนับสนุนการมีส่วนร่วมที่มากขึ้นของสถาบันระดับทวีป ภูมิภาค และท้องถิ่น และหนุนภาคประชาสังคมและมหาวิทยาลัยมีบทบาทสำคัญในการผลักดันความรับผิดชอบ นวัตกรรม และแนวทางที่ปฏิบัติได้จริงกับสถานการณ์หรือพื้นที่

ข้อค้นพบหลัก 6 ประการจากรายงานปีนี้:

1. **ความมุ่งมั่นระดับโลกต่อ SDGs ยังคงแข็งแกร่ง** ประเทศส่วนใหญ่ยังสนับสนุนมติของสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UNGA) ที่เกี่ยวข้องกับการพัฒนาที่ยั่งยืน โดยปี ค.ศ. 2025 ที่ผ่านมา 170 ประเทศจาก 193 ประเทศสมาชิกสนับสนุนมติเหล่านี้ มีเพียงอาร์เจนตินาและสหรัฐอเมริกาที่ลงคะแนนคัดค้านมติที่เกี่ยวข้องกับกรอบการพัฒนาที่ยั่งยืนอย่างต่อเนื่อง
2. **ความคืบหน้า SDGs ของเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียใต้โดดเด่นกว่าภูมิภาคอื่น ๆ** โดยประเทศในเอเชียตะวันออกเฉียงและเอเชียใต้ยังคงมีความคืบหน้าในการขับเคลื่อนบรรลุ SDGs ที่แข็งแกร่งที่สุดนับตั้งแต่ ค.ศ. 2015 โดยเฉพาะประเทศเศรษฐกิจขนาดใหญ่อย่าง ‘อินเดียน’ มีอันดับที่ดีขึ้น 18 อันดับ และ ‘จีน’ อันดับดีขึ้น 14 อันดับ ส่วนระดับโลก ฟินแลนด์ ยังคงครองอันดับ 1 ในดัชนีปีนี้ ตามด้วยสวีเดนและเดนมาร์ก อย่างไรก็ตาม ประเทศกลุ่มผู้นำเหล่านี้จะยังประสบความท้าทายอย่างมีนัยยะสำคัญในการดำเนินการ SDG 12 (การผลิตและการบริโภคที่ยั่งยืน) SDG 13 (การรับมือกับการเปลี่ยนแปลงสภาพภูมิอากาศ) SDG 14 (ทรัพยากรทางทะเล) และ SDG 15 (ระบบนิเวศบนบก) ซึ่งส่วนหนึ่งเป็นผลจากรูปแบบการบริโภคที่ไม่ยั่งยืนและผลกระทบเชิงลบที่ส่งผลกระทบต่อประเทศอื่น
3. **เป้าหมายที่เกี่ยวข้องกับเมือง สิ่งแวดล้อม ระบบเกษตรอาหารที่ยั่งยืน และสันติภาพ ออกนอกลู่ทางที่จะบรรลุอย่างน่ากังวล** โดยเฉพาะ SDG 11 (เมืองและชุมชนที่ยั่งยืน) SDG 14 (ทรัพยากรทางทะเล) SDG 15 (ระบบนิเวศบนบก) และ SDG 16 (ความสงบสุข ยุติธรรม และสถาบันที่เข้มแข็ง) ขณะที่ตัวชี้วัดที่ยังห่างไกลการบรรลุเป้าหมาย ได้แก่ การเกษตรที่ยั่งยืน (SDG 2) อัตราโรคอ้วน (SDG 3) เสรีภาพสื่อและดัชนีคอร์รัปชัน (SDG 16) ในทางกลับกัน ตัวชี้วัดที่ก้าวหน้า ได้แก่ การเข้าถึงอินเทอร์เน็ตความเร็วสูง (SDG 9) การลดการติดเชื้อ HIV (SDG 3) และการเข้าถึงไฟฟ้า (SDG 7)
4. **บาร์เบโดสครองอันดับหนึ่งด้านความมุ่งมั่นต่อระบบพหุภาคีนิยมตามแนวทางของ UN (UN-based multilateralism: UN-Mi) ขณะที่สหรัฐฯ รั้งท้าย** ซึ่งสะท้อนผ่านการที่สหรัฐฯ ถอน

ตัวออกจากการเจรจาประเทศมากกว่า 60 แห่งในเดือนมกราคม ค.ศ. 2026 การลงคะแนนเสียงร่วมกับเสียงส่วนใหญ่ของนานาชาติเพียง 5% จากการลงมติในสมัชชาใหญ่แห่งสหประชาชาติ (UNGA) ที่บันทึกไว้ใน ค.ศ. 2025 และการแสดงท่าทีคัดค้านอย่างเป็นทางการต่อเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) วาระปี 2030 และความตกลงปารีสว่าด้วยสภาพภูมิอากาศ (Paris Climate Agreement)

5. **การเสริมสร้างความเข้มแข็งในการนำไปปฏิบัติ คือหัวใจสำคัญที่เป็นลำดับความสำคัญสูงสุดสำหรับยุคถัดไปของการพัฒนาที่ยั่งยืน** ใน ค.ศ. 2026 เครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (Sustainable Development Solutions Network: SDSN) ได้ทำการสำรวจเครือข่ายของตนใน 64 ประเทศและสหภาพยุโรป รวมถึงผู้ตอบแบบสอบถามมากกว่า 1,000 รายจาก 127 ประเทศ เพื่อประเมินความพยายามของรัฐบาลและอุปสรรคต่าง ๆ ในการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) โดยผู้ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่ให้การสนับสนุนในการยึดมั่นกรอบการทำงาน SDGs ไว้ต่อไปภายหลัง ค.ศ. 2030 พร้อมทั้งระบุว่า การเงิน ธรรมชาติ และการใช้วิทยาศาสตร์และข้อมูล เป็นประเด็นที่จำเป็นต้องได้รับการเสริมสร้างความเข้มแข็งมากที่สุด ทั้งนี้ มุมมองต่อความก้าวหน้าในแง่ที่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญในแต่ละภูมิภาค โดยภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีการรายงานผลการประเมินการดำเนินงาน SDGs ทั้งในระดับชาติและระดับท้องถิ่นในเชิงบวกมากกว่าภูมิภาคอื่น
6. **แปดเรื่องสำคัญสำหรับการทศวรรษถัดไปของการพัฒนาที่ยั่งยืน** ได้แก่ 1) ยุติสงครามที่กำลังดำเนินอยู่ และปรับเปลี่ยนงบประมาณทางการทหารไปสู่การสร้างสันติภาพและการพัฒนาทรัพยากรมนุษย์ 2) กำหนดกรอบเวลาที่ทะเยอทะยาน สำหรับการดำเนินงานตามเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG) 3) จัดระเบียบการดำเนินงาน โดยมุ่งเน้นไปที่การพลิกโฉมครั้งใหญ่ 6 ประการ (Six Major Transformations) 4) นำแผนการลงทุนระยะยาวมาใช้ เพื่อสนับสนุนการพลิกโฉมเหล่านั้น 5) เสริมสร้างความร่วมมือและการลงทุน ทั้งในระดับภาคพื้นทวีป ภูมิภาค และท้องถิ่น 6) นำระบบภาษีระดับโลกใหม่ ๆ มาใช้ เพื่อระดมทุนสำหรับสินค้าและบริการสาธารณะของโลก (Global Public Goods) 7) พัฒนารอบธรรมชาติระดับโลก สำหรับปัญญาประดิษฐ์ (AI) เทคโนโลยีชีวภาพ และเทคโนโลยีเกิดใหม่อื่น ๆ 8) จัดตั้งศูนย์ใหม่ของสหประชาชาติ (UN campuses) ในภูมิภาคเอเชีย แอฟริกา และลาตินอเมริกา

นับตั้งแต่ ค.ศ. 2016 รายงานการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDR) ได้นำเสนอข้อมูลที่ครอบคลุมที่สุดเท่าที่มีอยู่ เพื่อติดตามและจัดอันดับผลการดำเนินงานด้านเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDGs) ของรัฐสมาชิกสหประชาชาติทั้งหมด โดยรายงานฉบับนี้ได้อ้างอิงจุดข้อมูลเดี่ยวเกือบ 250,000 จุด เพื่อจัดทำข้อมูลสรุป (profiles) ด้าน SDGs ของประเทศและภูมิภาคต่าง ๆ รวมกว่า 200 โปรไฟล์ รายงานฉบับนี้จัดทำขึ้นโดยกลุ่มผู้เชี่ยวชาญอิสระ ณ ศูนย์การเปลี่ยนผ่าน SDG (SDG Transformation Center) ซึ่งเป็นโครงการหลักที่สำคัญ (flagship initiative) ของเครือข่ายความร่วมมือเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDSN)

ติดต่อ

Alyson Marks | alyson.marks@unsdsn.org

หัวหน้าฝ่ายสื่อสารและวิเทศสัมพันธ์ สำนักงานสหรัฐอเมริกา

Guillaume Lafortune | guillaume.lafortune@unsdsn.org | +33 6 60 27 57 50

รองประธานและหัวหน้าเครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDSN) สำนักงานมาเลเซีย และผู้เขียนหลัก

เกี่ยวกับ SDSN

Sustainable Development Solutions Network (SDSN) คือ เครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนระดับโลกที่ได้ระดมความเชี่ยวชาญทางวิทยาศาสตร์และทางเทคนิคจากทั้งภาควิชาการ ภาคประชาสังคม และภาคเอกชน เพื่อสนับสนุนการแก้ปัญหาในทางปฏิบัติเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนในระดับท้องถิ่น ระดับประเทศ และระดับโลก SDSN ได้ดำเนินงานมาตั้งแต่ปี 2555 ภายใต้การสนับสนุนของเลขาธิการสหประชาชาติ ปัจจุบัน SDSN กำลังสร้างเครือข่ายสถาบันการศึกษา ระดับชาติและระดับภูมิภาค เครือข่ายเชิงประเด็นที่ 4 เน้นการแก้ปัญหา และตั้ง SDG Academy ซึ่งเป็นมหาวิทยาลัยออนไลน์เพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน

เครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย (SDSN Thailand) ตั้งขึ้นอย่างเป็นทางการเมื่อมีนาคม 2563 โดยมี 4 องค์การภาคีขับเคลื่อน ได้แก่ ศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) ในนามคณะเศรษฐศาสตร์ มหาวิทยาลัยธรรมศาสตร์ ศูนย์ศึกษาสันติภาพและความขัดแย้ง จุฬาลงกรณ์มหาวิทยาลัย สถาบันเทคโนโลยีสารสนเทศเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืน (สทย.) ภายใต้สำนักงานพัฒนาวิทยาศาสตร์และเทคโนโลยีแห่งชาติ (สวทช.) และมูลนิธิเพื่อพัฒนานโยบายสุขภาพระหว่างประเทศ (IHPP)

ติดต่อ

ผู้ช่วยศาสตราจารย์ชอล บุนนาค | chol.b@sdgmove.com

ผู้อำนวยการศูนย์วิจัยและสนับสนุนเป้าหมายการพัฒนาที่ยั่งยืน (SDG Move) และเครือข่ายวิชาการเพื่อการพัฒนาที่ยั่งยืนของประเทศไทย (SDSN Thailand)

เว็บไซต์ : www.sdgmove.com